

STUDENTE ROMÂNCE DIN TRANSILVANIA LA UNIVERSITĂȚILE EUROPENE (1895-1918)

Cornel Sigmirean*

Abstract: *The nineteenth century marked the triumph of women's right to education of all degrees, including university studies. In 1878 in the Austro-Hungarian Empire women were granted the right to participate to university lectures, as invited auditors. Unlimited access for women to the Empire's universities was obtained in 1895. As a result, the history of Romanian young women's presence in European universities began at the end of the nineteenth century. From our investigations, we concluded that 77 Romanian female students attended European universities between 1895 and 1918, the majority registered to universities in Budapest, Cluj and Vienna. As specialisations, 21 followed medicine and pharmacy courses, 33 letters and philosophy, 18 at the music academy at the canto and piano sections, 3 law, 1 student at the chamber of commerce (in Budapest), 1 in arts, in Vienna. Among them, some had brilliant career as artists, opera singers, like Aca de Barbu, who held recitals in Karlsruher Theater, Baden bei Wien, Teplitz-Schönau, Grün or Volksoper in Vienna, and after 1918 was Cluj Opera soloist and Timișoara Opera director, and Lucia Minodora Cosma, professor at the Bucharest Music Conservatory of Music. Among the medicine faculty graduates who met an exceptional career we mention Alma Popovici-Mohora, the first female stomatologist in Romania, Cornelia Moga, the first female radiologist in Romania, Elena Densușianu, married Pușcariu, Faculty of Medicine graduate at the University of Iași, specialised in Paris, the first female university professor in the medical field in Romania, the first female professor at an ophthalmology clinic in the world and the first woman who obtained a doctorate in Romania. Most medicine and pharmacy faculty graduates asserted themselves as specialists after 1918, in the interwar era, their professional maturity period. At the end of the war, the Austro-Hungarian Empire crumbled, but the culture, education obtained in European universities by Romanian women permeated through interwar Romania's civilization and culture, adding experience to the ethnic and cultural plurality, specific to large urban centers, a premise for cultural interactions and creativity.*

Keywords: higher education, nineteenth century, Romanian female students, university cities, artistic and medical currents.

Motto: *O istorie fără jumătate din omenire înseamnă mai puțin decât o jumătate de istorie căci, fără femei, această istorie ar fi inechitabilă și față de femei și față de bărbați.*
Gisela Bock

În secolul al XIX-lea a triumfat dreptul femeilor la învățământul de toate gradele, inclusiv la cel universitar, cu mențiunea că accesul femeilor la educație a constituit unul dintre primele deziderate ale mișcării feministe. Până în secolul al XIX-lea, bărbații au fost privilegiații învățământului, femeile nefiind incluse în proiectele educaționale. Istoria înregistrează însă numeroase cazuri de femei instruite, în 1237, o femeie, Bettisia Gozzadini, a obținut diploma în drept la Universitatea din Bologna¹, dar învățământul superior a fost un

* Cercetător științific I, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai”, Târgu Mureș; e-mail: cezar_sigmirean@yahoo.com.

¹ https://ro.wikiqube.net/wiki/Timeline_of_women%27s_education.

„Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu». Series Historica”, tom LX, Supliment, 2021, p. 151-162.

spațiu rezervat exclusiv bărbaților. Marile reforme care au deschis accesul femeilor la învățământul superior au avut loc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În 1869 în Austro-Ungaria s-a liberalizat dreptul femeilor de a profesa într-o școală publică². În 1878 în Imperiul austro-ungar se acordă femeilor dreptul de a participa la prelegeri universitare în calitate de auditori invitați³.

Accesul nelimitat al femeilor la universitățile din Imperiu începe cu anul 1895⁴. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, s-a scris epoca marilor reforme, vârsta de aur a universităților europene, stimulată de universitățile germane⁵. În anul 1900, Universitatea din Viena avea circa 6.000 de studenți, iar Universitatea din Budapesta ajungea la 8.026 studenți în 1913. A fost perioada autonomizării unui număr mare de discipline, când universitarii se legitimau în primul rând prin performanțele științifice, devenind adevărate modele sociale. „Cultul savanților și al științei – potrivit istoricului Christophe Charle – devine în acea epocă una dintre noile religii laice ale societății industriale în curs de descreștinare”⁶.

Românii din Transilvania se conectau tot mai mult la această lume, înregistrând o adevărată prioritate, Ana Botta, potrivit lui Teodor Tanco, a fost prima femeie studentă din istoria învățământului universitar românesc, în 1879 devenind studentă a Universității din Iași, la Facultatea de Litere⁷. Născută la Cluj, în anul 1856, era fiica lui Grigore Botta, un participant la Revoluția de la 1848, originar din Ragla, și al Elisabetei Văărăean, fiica unui ofițer din Șieuf, ambele localități din județul Bistrița-Năsăud. Frumoasă, talentată, colaboratoare a revistei „Familia”, căsătorită cu magistratul Daniel Ilarie Mănăstireanu, s-a stins din viață de tânără, la vârsta de 36 de ani, la Huși, în Moldova⁸.

Istoria prezenței tinerelor românce la universitățile din Europa, așa cum am arătat mai sus, a început la sfârșitul secolului al XIX-lea. Din reconstituirile noastre, rezultă că între anii 1895 și 1918 la universitățile din Europa au studiat 78 de studente românce⁹. Cu mențiunea că o româncă, potrivit confesiunii și numelui, Steiner Flora, după numele de fată Hora, din localitatea Coșdeni, jud. Bihor, unde s-a născut în 17 septembrie 1810, a studiat la Facultatea de Medicină și Farmacie a Universității din Viena, în specializarea de moașă, în anul 1839. Dar, revenind la perioada 1895-1918, ca centre universitare, studentele românce, ardelencele,

² Enciclopedie site: ro.wikiqube.net.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Liviu Andreescu, *Privilegiu savante. O istorie a libertăților universitare în Europa și Statele Unite*, Iași, Edit. Institutul European, 2013, p. 103-143.

⁶ Christophe Charle, *Intelectualii în Europa secolului al XIX-lea*, Iași, Edit. Institutul European, 2002, p. 274.

⁷ <https://www.bistriteanul.ro/prima-femeie-studenta-din-istoria-Invatamantului-universitar-romanesc-este-o-bistriteanca-1434113436729.html>.

⁸ adev.ro/pbc125.

⁹ Reconstituirea are ca surse bibliografice volumele: Cornel Sigmirean, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă. Studenți români la universități din Europa Centrală și de Vest*, Cluj-Napoca, Edit. Presa Universitară Clujeană, 2000; Szögi László, *Studenți români din Ungaria și Transilvania la universitățile europene 1592-1919*, Târgu Mureș, Edit. Universității „Petru Maior”, 2011; Szögi László, Varga Júlia, *Magyarországi diákok Francia, Belga, Román, Szerb és Orosz egyetemeken 1526-1919, I*, Budapest, 2018.

au studiat în următoarele orașe: 27 la Budapesta, 12 Cluj, 16 Viena (4 la Universitate, 11 la Academia de Muzică și 1 la Muzeul de Artă), 1 Praga, 1 Karlsbad (specializare), 2 Berna, 2 Geneva, 1 Laussane, 1 Berlin (specializare), 1 Hamburg, 1 Leipzig, 3 München, 1 Weimar, 1 Montpellier, 2 Paris, 1 Londra (specializare), 13 la București, 2 la Iași. Dintre ele, unele au studiat la două-trei universități: Maria Blaga la Budapesta și München, Cornelia Brediceanu la Viena și Laussane, Marta Buteanu la Budapesta, Montpellier și Berna, Maria von Lemenyi la Geneva și Viena, Eleonora Lemenyi la Cluj și Geneva, Laura Seni medicina la Cluj și Budapesta, Elena Densușianu la Iași și Paris etc. Ca specializări, 21 au urmat studii de medicină și farmacie, 33 litere și filosofie (aici fiind incluse toate specializările didactice: matematică, limbi, filologie, biologie, fizică, istorie, filosofie etc.), 18 la Academia de Muzică, la secțiile de canto sau pian, 3 la Drept, 1 studentă la Academia de Comerț (din Budapesta), 2 la Arte, la Viena și München.

Se constată că majoritatea ardelenilor au studiat la Cluj, Budapesta, Viena și, la începutul secolului al XX-lea, la Universitatea din București. După crearea universităților de la Iași și București, un număr tot mai mare de tineri ardeleni au optat pentru universitățile din Regat, circa 400, din care 58 la Universitatea din Iași și 316 la București¹⁰. Universitățile din România s-au dovedit receptive față de accesul femeilor la studii. La Universitatea din București, între anii 1901-1905 studentele reprezentau 7,4% din totalul persoanelor înscrise, între 1906-1910 procentul a crescut la 9,6, iar între 1911-1915 era de 15%¹¹.

Reconstituirea noastră nu conține lista completă a studentelor române care au frecventat instituțiile de învățământ superior din fostul Imperiu dunărean. De exemplu, Ecaterina Bogdan, căsătorită după încheierea studiilor cu istoricul Nicolae Iorga, absolventă a Institutului „Erzsebet” de la Budapesta, care nu figurează în listele noastre, apoi absolventele Academiei de Muzică din Budapesta, singura identificată fiind Elena Zaphiry; de asemenea, tinerele române de la instituțiile de muzică (de la Conservatorul) de la Cluj, de la Târgu Mureș etc.

În presa vremii sunt menționate o serie de artiste române, adevărate personalități ale lumii muzicale de atunci, pe care nu le-am identificat deocamdată la instituțiile de învățământ superior. În perioada cuprinsă între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, când arta, muzica, teatrul, cultura în general scriau una din paginile de aur ale istoriei, cunoscută generic drept *La Belle Epoque*, artistul era vedeta marilor orașe. În cunoscuta carte de memorii, *Lumea de ieri. Amintirile unui european*, Stefan Zweig, evocând Viena copilăriei sale, spunea că teatrul imperial, Burgtheater „era pentru vienezii, pentru austrieci, mai mult decât o simplă scenă pe care evoluau actorii, era microcosmosul care oglindea macrocosmosul, imaginea multicoloră în care societatea se completa pe ea însăși, unicul *cortegiano* adevărat al bunului gust”. Iar despre notorietatea artiștilor nota: „Președintele guvernului, magnatul cel mai bogat puteau să se plimbe pe străzile Vienei fără ca cineva să

¹⁰ Szögi László, Varga Júlia, *op. cit.*, p. 119-140.

¹¹ Roman Creșin, *Anchetă sociologică asupra vieții studențești*, „Arhiva pentru știință și reformă socială”, anul XIV, (1936), p. 645.

se întorcă după ei; dar un actor de la Curtea imperială, o cântăreață de operă erau recunoscute de orice vânzător, de orice birjar”¹².

„Afabilă, ospitalieră, primitoare față de străini”, după cum o descria Aurel Cosma¹³, Viena de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea trăia epoca de aur, „cea mai strălucită epocă din viața acestei metropole”¹⁴. A fost epoca valsului și a cafenelelor. „Valsul a fost întotdeauna simbolul bucuriei de a trăi, aceea *joie de vivre*, vienez”, după cum remarcă Allan Janik și Stephen Toulmin¹⁵. Mândria studenților români de la Viena și Budapesta la începutul secolului al XIX-lea era Agatha Bârsecu, fiica unui ofițer din București, actriță la Teatrul Curții Imperiale. A avut o mare contribuție la consacrarea *Tragediei omului* de Madács, jucând rolul Evei, mai întâi la Stattheater din Hamburg (1891) și apoi la Viena¹⁶.

Muzica și teatrul au fascinat și lumea românească transilvană tot mai mult conectată la modelul societal al Imperiului dunărean¹⁷.

„Dacă aruncăm o privire asupra progresului nostru cultural făcut în cei de pe urmă treizeci de ani – se scria în revista „Familia” de la 1879 –, adevărat de la 1848 înapoi, putem constata cu bucurie, ca acela a luat un avânt considerabil [...]. Îndeosebi arta muzicală atât de desconsiderată mai de mult, a început să scrie de câțiva timp și la noi un sbor mai înalt. Întâi s-au înființat coruri bisericești, apoi ieșiră la iveală unele talente în cântare, mai apoi pianul și violina au găsit cultivatori, se formau reuniuni de muzică și de cântări, și în urmă se deteră și unele concerte”¹⁸.

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea erau celebre printre români seratele și balurile societăților studențești „România Jună” de la Viena și „Petru Maior” de la Budapesta.

Programul unei asemenea serate cuprindea recitaluri de muzică corală, susținute de corul Societății „Petru Maior”, la pian se interpretau piese ale unor autori clasici, se țineau disertații pe teme literare sau de istorie națională. În 1879 reuniunea cultural-artistică urmată de un bal s-a organizat la Grand Hotel Hungaria. Printre invitați s-a numărat și marele compozitor Franz Liszt. Participarea lui la serată era asociată în presa vremii cu prezența elevei sale, Elena Zaphiry, o româncă de origine macedoromână, care a cântat la pian *Fantezia* lui Liszt. La finalul recitalului, Liszt, entuziasmat de interpretarea elevei sale, a

¹² Stefan Zweig, *Lumea de ieri. Amintirile unui european*, București, Edit. Humanitas, 2012, p. 29.

¹³ Dr. A. Cosma, *Viena de odinioară și Viena de azi*, „Patria”, IV, Cluj-Napoca, 1922, nr. 7 (11 ianuarie), p.1-2.

¹⁴ Sextil Pușcariu, *Călare pe două veacuri. Amintiri din tinerețe (1895-1906)*, București, Edit. pentru Literatură, București, 1968, p. 290.

¹⁵ Allan Janik, Stephen Toulmin, *Viena lui Wittgenstein*, București, Edit. Humanitas, 1998, p. 33.

¹⁶ Geo Șerban, *În inima Europei – un perimetru al confluențelor*, în vol. *Budapesta literară și artistică. Interferențe, identitate modernă, tentația Occidentului*, București, Edit. Univers, 1998, p. 290; Despre viața mării artiste Agatha Bârsecu cea mai bună sursă o reprezintă propria ei carte, *Memorii din Germania, Austria, Ungaria, America și România*, București, Edit. „Adevărul” S.A., 1934.

¹⁷ Maria Berényi, *Manifestări național-culturale românești de amploare în Budapesta secolului al XIX-lea*, în vol. *Simpozion. Comunicările celui de al XX-lea Simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 27-28 noiembrie 2010)*, Giula, 2011, p. 22-61.

¹⁸ „Familia”, an XV, nr. 17, 1879, p. 1.

aplaudat-o spunând: „Fiica mea, ai făcut multă onoare Românilor !”¹⁹. La bal a participat și Melania Ioanovici, studentă la Conservatorul din Viena, prezentând câteva arii celebre²⁰. În anul 1895, serata s-a ținut la Vigadó (Reduta), și s-a bucurat de prezența pianistei Alma de Dunca Schiau²¹. Programul seratei a cuprins piese muzicale de Ciprian Porumbescu, Franz Liszt, Pietro Mascagni, Alexandru Mocioni (*Pensée fugitive*), Schubert și G. Dima²². În anul 1898, serata s-a desfășurat sub patronajul lui Alexandru Mocioni de Foeni, cu participarea cântărețelor Valeria Pop, Ecaterina Mezei, Matilda Olteanu și Virginia Gall. În program au figurat piese din I. Vidu, Carol R. Karos, Mendelsson Bartholdy etc. „A fost multă lume din Budapesta și din toate colțurile țării”, se spunea în *Raportul anual al Societății „Petru Maior”*²³. În anul 1912 s-a marcat Jubileul Societății „Petru Maior”, ocazie cu care s-a ținut un banchet în sala mare a Hotelului „Pester Lloyd”. Întreaga manifestare s-a încheiat cu un bal, despre care Petru Groza mărturisea mai târziu, că a fost de o „eleganță neobișnuită”²⁴. La masă s-au servit preparate culinare rafinate: supă de sparanghel în tasă, nisetru – sos tartar, mușchi de vită – zarzavat, budincă regală, caș, cafea, bere și vin alb. Au concertat Veturia Mureșan – viitoarea soție a poetului Octavian Goga, Aca de Barbu, în perioada interbelică directoare a Operei din Timișoara, Lucia Cosma, doamna de Hervay, A. Voileanu ș.a.

Printre tinerele care s-au pregătit pentru cariere artistice le amintim pe: Aurelia Bobancu, din Brașov, care a studiat la clasa de canto de la Academia de Muzică din Praga (1911-1919); Cornelia Busitia, n. Nicola, din Alba Iulia, care a studiat pianul la Academia de Muzică din Leipzig; Helene Cunțan, din Sibiu, cu studii de canto la Academia de Muzică din Berlin; Maria Lázár, Sibiu, a studiat pianul la Academia de Muzică și Artă Teatrală din Viena; Sophia Munteanu, din Brașov, cu studii de canto la Academia de Muzică și Artă Teatrală din Viena; Clotilde Oltean din Szolnok, Ungaria, unde tatăl său era funcționar la telefoane/telegraf, a studiat la Academia de Muzică și Artă Teatrală din Viena²⁵; Felicia Vulcu, din Săliște, (Sibiu), cu studii de pian la Academia de Muzică din Weimar etc.

Printre absolventele instituțiilor de muzică din Europa s-au numărat artiste celebre, personalități ale istoriei muzicii românești. Dintre personalitățile muzicale de la sfârșitul

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Ibidem*, nr. 8, p. 60; nr. 10, p.71-72.

²¹ Aca Leona Sophia de Dunca Schiau s-a născut la Iași, în 15 iulie 1874, ca fiică a căpitanului Titu Dunca, care avea origini maramureșene, aparținând familiei de nobili maramureșeni de Sajó (Șieu), și Aglaia Jderu, dintr-o familie de boieri moldoveni. La vârsta de doi ani, părinții au divorțat iar ea a fost adusă în Transilvania, la Sibiu, bucurându-se de o educație aleasă. A studiat Conservatorul la Budapesta, debutând pe scena Operei din capitala Ungariei cu o piesă semnată de Franz Liszt. În anul 1896 s-a căsătorit, la Geneva, cu americanul George William Merritt, fiul unui proeminent om de afaceri din zona orașului New York, devenind Alma de Dunca Schiau-Merritt. S-a stins din viață la Londra la 14 noiembrie 1896, în urma unei pneumonii. Devenise un ambasador al artei și al culturii române, fiind primită cu multă căldură, simpatie și respect peste tot în Europa. Vezi „Revista ilustrată”, an V, nr. 9, 1902, p. 101-102.

²² *Raportul Societății „Petru Maior” în anul 1895/96 și 1896/97*, Budapesta, 1897, p. 11.

²³ *Raportul Societății „Petru Maior” în anul 1897/98*, Budapesta, 1898, p. 15.

²⁴ Petru Groza, *Adio lumii vechi ! Memorii*, București, Edit. Campania, 2003, p. 69.

²⁵ În 15 decembrie 1946 la Teatrul de Operă din Viena, în sala Brahms, a concertat Clotilde Rádonyi von Oltean, probabil fiica Clotildei Oltean. Vezi: <https://www.musikverein.at/konzert/eventid/36456>.

secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea o amintim pe **Aca de Barbu**, fiica lui Sever de Barbu (funcționar de bancă în Reghin), care a studiat la Conservatorul din Târgu Mureș²⁶. În 1910 a fost admisă, direct în anul II, la Academia de Muzică din Viena, dar după doi ani a renunțat din cauza unor probleme financiare. S-a pregătit un timp în particular, cu profesorul Filip Forsten. În 1914 a semnat un contract cu opera din Hamburg. A cântat pe mai multe scene: Karlstheater, Baden bei Wien, Teplitz-Schönau, Grün sau Volksoper din Viena. Între anii 1922-1933 a fost prim-solistă a Operei din Cluj-Napoca, după care s-a mutat împreună cu soțul, juristul Nicolae Bireescu, la București, unde a cântat până în 1945; a fost directoare a Operei din Timișoara. O carieră celebră a cunoscut și soprana **Lucia Minodora Cosma**, fiica omului politic Partenie Cosma. După studii la Sibiu, a urmat cursuri de canto cu nume cunoscute ale epocii, la Paris cu Matilde Mauschesi, la Londra cu Victor Reigel și la Milano, cu Michele Wigley. A concertat la Viena, Londra, Paris etc. A fost numită „Privighetoarea Ardealului”. După 1918 a fost profesoară la Conservatorul de Muzică din București²⁷. De asemenea, a cunoscut o carieră de excepție **Sofia Munteanu**, care a reprezentat România la Expoziția Internațională de la New York din 1939²⁸.

Lumii artistice îi putem asocia și numele **Otiliei Marchiș**, căsătorită Cosmuța, ulterior Bölöni, care a frecventat Academia de Arte Frumoase de la München, publicistă și critic de artă, cunoscută scriitoare maghiară, sub numele de Kémeri György, autoare printre altele a volumului memorialistic *Cartea suferințelor*. Personalitate complexă, premiată de Academia Franceză, a avut relații de prietenie cu Rodin, cu pictorul Claude Monet, cu Constantin Brâncuși, cu marele scriitor Anatole France. Feministă, a simpatizat cu mișcarea comunistă din Ungaria²⁹.

Majoritatea studentelor, circa 36, au studiat specializări didactice, pregătindu-se pentru cariere în învățământ. Prin prestigiul universităților absolvite se remarcă: Maria Blaga, cu studii la Budapesta și München, Cornelia Brediceanu, la Laussane și Viena, unde a fost colegă cu viitorul soț, Lucian Blaga, Eleonora Lemenyi din Săliște la Budapesta și Geneva, Maria von Lemenyi din Brașov la Viena și Geneva, Sylvia Petrișor la Paris, Ilona Titieni din Monor a studiat, printre primele femei, la Facultatea de Matematică și Științe Naturale a Universității „Ferencz József” din Cluj.

Testul de asumare a noului ideal educațional era specializarea în științe medicale, domeniu în care remarcăm studiile Laviniei Albu la Budapesta, Marta Buteanu la Budapesta, Montpellier și Berna, Cornelia Moga la Budapesta, Maria Orezan din Zalău, la Budapesta, Valeria Orovan la Budapesta, Laura Seni din Mocod, la Cluj și Budapesta. Dintre fostele studente, unele au înregistrat cariere impresionante. **Alma Popovici-Mohora** a fost prima femeie medic stomatolog din România. După 1918 s-a specializat la École Française de Stomatologie din Paris și la Thomas's Hospital School din Londra, devenind asistent

²⁶ http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Aca_de_Barbu

²⁷ Lucian Predescu, *Enciclopedia României Cugetarea. Material românesc. Oameni și înfăptuiri*, Ediție anastatică, București, Edit. Saeculum, Edit. Vestala, 1999, p. 224; Despre Lucia Cosma, vezi și <http://www.ucmr.org.ro/Texte/RV-1-2-2015-8.pdf>.

²⁸ <https://ziarullumina.ro/societate/historica/1939-romania-una-dintre-senzatiile-expozitiei-universale-de-la-new-york-47386.html>.

²⁹ <https://www.buletindecarei.ro/2019/10/personalitati-careiene-otilia-marchis.html>.

universitar la Universitatea din Cluj. Autoare a numeroase studii, a participat cu comunicări la congrese internaționale de stomatologie³⁰. **Cornelia Moga** a fost prima femeie medic radiolog din România. După studii de medicină la Universitatea Regală Maghiară din Budapesta, s-a specializat în radiologie la München și Hamburg, și în medicină internă la Karlsbad. După încheierea studiilor a fost angajată la Institutul de Anatomie Patologică, apoi la Clinica Medicală II din Budapesta. În perioada interbelică s-a stabilit la Arad. A fost membră a Societății Române de Radiologie și Electrologie și a Societății Germane de Radiologie Röntgen³¹. **Elena Densușianu**, căsătorită Pușcariu, fiica lui Aron Densușianu, absolventă a Facultății de Medicină a Universității din Iași, cu specializare la Paris, a fost prima femeie profesor universitar în domeniul medical din România, prima femeie profesor la o clinică de oftamologie din lume și prima femeie care a obținut un doctorat în România³². Autoare a peste 100 de lucrări de specialitate, a fost cadru didactic la București și Iași. A fost și o talentată scriitoare, artist plastic și traducătoare.

Cea mai mare parte a absolvenților facultății de medicină și farmacie s-au afirmat ca specialiste după 1918, în perioada interbelică, perioada maturității lor profesionale. Din păcate, studenta care se anunța ca o personalitate a științei medicale, **Marta Buteanu**, din Beiuș, s-a stins din viață foarte tânără³³. A studiat la Facultatea de Medicină a Universității Regale din Budapesta, ca studentă eminentă, beneficiind de reducerea taxelor de școlarizare. S-a specializat în Franța și Elveția. A fost angajată la Clinica de Intene a Spitalului din Budapesta, pentru rezultatele sale științifice a fost promovată conferențiar la Universitatea din Budapesta, fiind prima femeie conferențiar la Facultatea de Medicină. S-a stins din viață la 16 decembrie 1918, răpusă de gripa spaniolă.

Marele război înregistra încă o victimă din rândul femeilor, acceptând un dram de probabilitate, poate a unui savant al științei medicale care ar fi dat o șansă la viața multor oameni.

La sfârșitul războiului, Imperiul s-a prăbușit, dar cultura, educația dobândită în universitățile Europei de către femeile române s-a răsfânt în civilizația și cultura românească interbelică, venind cu experiența suplimentară a pluralității etnice și culturale, specifică marilor centre urbane, o premisă pentru interacțiuni și creativitate culturală.

ANEXĂ

Abrevieri:

an.st.	= anii de studiu
cmt.	= comitatul
conf.	= confesiunea
d.abs.	= data absolvirii

³⁰ George Marcu, *Femei de seamă din România. De ieri și de azi*, București, Edit. Meronia, 2017, p. 304.

³¹ *Ibidem*, p. 303.

³² *Ibidem*, p. 368.

³³ <https://adevarul.ro/assets/adevarul.ro/MRImage/2013/11/08/527ca7c5c7b855ff56cf3cb0/646x404.jpg>

d.î.	= data înscrierii la universitate
d.n.	= data nașterii
dt. doctorat	= data susținerii doctoratului
ev.	= evanghelică
gr.-cat.	= greco-catolică
l.n.	= locul nașterii
obs.	= observații
oc.t.	= ocupația tatălui/sușinătorului legal
ort.	= ortodoxă
st.ant.	= studii gimnaziale
st.univ.	= facultatea și universitatea/universitățile frecventate
t.	= numele tatălui

1. Albu, Lavinia, an.st.: 1917/18 sem. 1 (aud. extraordinar), sem. 2, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
2. Anderk, Aurelia, an.st.: 1917/18 sem. 2, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
3. Barbu Aca (Aca de Barbu), d.n.: 13 iulie 1893, l.n.: Sighișoara, cmt.: Târnava Mare, t.: Sever, oc.t.: funcționar la banca din Reghin, st.univ.: 1909, Conservator Târgu Mureș, 1910-1912 Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena; a urmat și cursuri în particular cu Filip Forsten;
4. Bellu, Eugenia, conf.: ort., d.n.: 12.10.1877, l.n.: Satu-Lung, d.î.: 18.10.1898, d.abs.: 1905, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
5. Blaga, Maria, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, an.st.: 1914/15, 1915/16, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta, 17.05.1916-17.07.1916 la Universitatea Ingolstadt-Landshut din München;
6. Bobancu, Aurelia, l.n.: Brașov, an.st.: 1900, 1904, st.univ.: Academia de Muzică Praga;
7. Botta, Anna (căsătorită Mănăstirean), conf.: gr-cat., d.n.: 1856, l.n.: Cluj, t.: Grigore, st.ant.: Școala Pedagogică Maghiară din Cluj, an.st.: 1879-1882 (?), st.univ.: Facultatea de Litere, Universitatea din Iași;
8. Botta, Melanie, von, conf.: ort., d.n.: 26.12.1876, l.n.: Vârșeț (Serbia), oc.t.: comerciant, an.st.: 1890-1900, st.univ.: Secția Canto, Academia de Muzică Viena;
9. Brassován, Anna, an.st.: 1900/01, 1901/02, 1902/03, 1903/04, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
10. Brediceanu, Cornelia, conf.: ort., v.: 20 ani, l.n.: Lugoj, cmt.: Caraș-Severin, oc.t.: avocat (decedat), an.st.: 1914, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Universitatea din Lausanne, 1917-1918, Universitatea din Viena;
11. Bucur, Anna (Ana), conf.: ort., d.n.: 04.05.1883, l.n.: Blaj, cmt.: Alba de Jos, d.î.: 1912, st.univ.: Facultatea Litere și Filosofie, Universitatea București;
12. Busitia, Cornelia (nume de fată: Nicola), d.n.: 8.11.1887, l.n.: Alba Iulia, cmt.: Alba, st.: speciale la Josef Dachs și Bartók Bélá, d.î.: 1914.4.22, d.abs.: 1914.7.31, st.univ.: Secția Pian, Academia de Muzică Leipzig;
13. Butean, Martha, conf.: gr.-cat., d.n.: 21.11.1888, l.n.: Beiuș, cmt.: Bihor, st.ant.: Gimnaziu Superior Greco-Catolic Beiuș, an.st.: 1905/06, 1906/07, 1907/08, 1909/10, d.abs.: 10.11.1910, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta; 1908/09 sem. 2 la Universitatea din Berna; 1907/08 sem. 2, 1908/09 sem. 1 la Universitatea din Montpellier;
14. Cichini, Emilia, an.st.: 1916/17, 1917/18, Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
15. Cioranu, Emilia, conf.: ort., d.n.: 02.06.1876, l.n.: Rășinari, cmt.: Sibiu d.î.: 1895, d.abs.: 1897, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;

16. Cosma, Lucia, Minodora, d.n.: 13.09.1875, l.n.: Beiuș, cmt.: Bihor, t.: Partenie Cosma, oc.t.: avocat, bancher, om politic; studii de canto la Paris, Londra și Milano;
17. Cunțan, Helene, l.n.: Sibiu, cmt.: Sibiu, d.î.: 1898, d.abs.: 1902, st.univ.: Secția de Canto, Academia de Muzică Berlin;
18. Curtuciu, Valeria, conf.: ort., l.n.: Macea, cmt.: Arad, an.st.: 1897/98, 1898/99, 1899/900, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
19. Densușianu, Elena (căsătorită Pușcariu), d.n.: 03.03.1875, l.n.: Făgăraș, cmt.: Făgăraș, t.: Aron Pop (Densușianu), oc.t.: jurist, prof. univ., st.ant.: Liceul „Principatele Unite” Iași, st.univ.: Facultatea de Medicină a Universității din Iași, dr. în med.: 1896; obs.: specializare la Paris;
20. Doamna lui Borcia Iános, conf.: ort., d.n.: 09.03.1885, l.n.: Sebeș, cmt.: Sibiu, t.: Siandru Iános/Ioan, oc.t.: consilier orășenesc, an.st.:1916/17, st.univ.: Academia de Comerț Budapesta;
21. Doamna lui Ferenczy György, conf.: gr.-cat., l.n.: Jucl de Sus, cmt.: Cojocna, an.st.: 1914/15 sem. 1, obs.: aud. extraordinar, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Limbi și Istorie, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
22. Gaitan, Cleopatra, conf.: ort., d.n.: 29.09.1874, l.n.: Satu-Lung, cmt.: Brașov, d.î.: 1901, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
23. Gheorghe, Maria, conf.: ort., l.n.: Dobârlău, cmt.: Trei Scaune; d.î.: 1905, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea București;
24. Goriupp, Alice, conf.: gr.-cat., v.: 22 ani, l.n.: Buziaș, cmt.: Caraș-Severin, oc.t.: arendaș de moșie, d.î.: 1916.10.26, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Universitatea „Ferencz Jozsef” și Universitatea din Leipzig;
25. Ioanovici Melania, l.n.: Budapesta, t.: Nicolae, oc.t.: comerciant, d.î.: 1877, Secția Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena; obs.: a studiat cu prof. Marchese;
26. Illés, Kornélia, an.st.: 1902/03, 1903/04, 1904/05, 1905/06, 1906/07, 1907/08, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Universitatea Regală Maghiară Budapesta;
27. Julean, Yetta, conf.: ort., d.n.: 09.11.1891, l.n.: Curtici, cmt.: Arad, d.î.: 1916, d.abs.: 1918, st. univ.: Secția de Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
28. Keller, Iren (dr.), conf.: ort., d.n.: 06.10.1896, l.n.: Hunedoara, cmt.: Hunedoara, t.: Nándor, oc.t.: proprietar de hotel, st.ant.: Gimnaziul Superior de Stat de Fete Budapesta, an.st.: 1914/15 sem. 1, 1915/16 sem. 1, sem. 2, 1916/17 sem. 2, 1917/18 sem. 1, sem. 2, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Limbi și Istorie, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj, 1918/19 sem. 2, Facultatea de Drept, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj; obs.: a avut bursă de stat;
29. Kozma, Maria, an.st.:1917/18 sem. 1 aud. extraord., st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
30. Lázár, Maria /Marie/, conf.: ort., d.n.: 04.01.1881, l.n.: Sibiu, cmt.: Sibiu, t.: servitor, d.î.: 1896, d.abs.: 1902, st. univ.: Secția Clavecina, Academia de Muzică Viena;
31. Lăpuștean, Aurora, conf.: gr.-cat., d.n.: 13.07.1896, cmt.: Timiș, an.st.: 1914/15, 1915/16, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
32. Lemény, B. Eleonora, conf.: ort., d.n.: 15.08.1885, l.n.: Săliște, cmt.: Sibiu, t.: Liviu, oc.t.: avocat, st.ant.: Gimnaziu Superior de Stat Sibiu, an.de st.: 1903/04, st.univ.: Facultatea de Litere, Universitatea Geneva, 1904/05 sem. 1, sem. 2 aud. extraord., 1905/06 sem. 1, sem. 2, 1906/07 sem. 1, sem. 2, 1907/08 sem. 1, sem. d.abs.: 02.06.1908, dt.doctorat: 12.12.1908, Facultatea de Filosofie, Limbi și Istorie, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
33. Lemény, Maria de Bran, conf.: ort., v. 28 ani, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, d.î.: 1911, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Universitatea Geneva, 1911 Universitatea Viena;
34. Leucuția, Veturia, an.st.: 12.1915/16 aud. extraord., 1916/17, 1917/18, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
35. Marchiș Otilia (căsătorită Bölöni), conf.: greco-catolică, d.n.: Homorod, cmt.: Satu Mare, st.univ.: Academia de Arte Frumoase de la München; obs.: a studiat pictura cu Franz von Lenbach și Simon Hollósy;

36. Mireanu, Aneta, conf.: rom.-cat., d.n.: 21.05.1867, l.n.: Făget, cmt.: Caraș-Severin, d.î.: 1901, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
37. Moga, Kornélia (Cornelia) Claudia, conf.: ort., d.n.: 09.09.1885, l.n.: Sibiu, cmt.: Sibiu, t.: Ion, oct.: medic, st.ant.: Gimnaziul Superior de Stat Sibiu, an. st.: 1905/06 aud. extraordin., 1906/07, 1907/08, 1908/09, 1909/10, d.abs.: 10 nov. 1910, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta; obs.: s-a specializat în radiologie la München și Hamburg, și în medicină internă la Karlsbad;
38. Mohora, Alma, d.n.: 19.10.1896, l.n.: Sânnicolaul Mare, cmt.: Timiș, t.: Nicolae, oct.: funcționar, an.st.: 1914/1915, 1915/1916, 1916/17, 1917/18, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta; După 1918 s-a specializat la École Française de Stomatologie din Paris și la Thomas's Hospital School din Londra;
39. Moldovan, Angela, conf.: gr.-cat., d.n.: 19.11.1899, l.n.: Turda, cmt.: Turda-Arieș, t.: Dr. Moldován Nerva (decedat), st.ant.: Gimnaziul de Stat Turda, an.st. 1916/17 sem. 2 aud. extraordin., st.univ.: Facultatea de Drept, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
40. Moldovean, Maria, conf.: gr.-cat., d.n.: 12.05.1899, l.n.: Mica, cmt.: Solnoc-Dăbâca, t.: Pál/Pavel, oct.: preot, st.ant.: Gimnaziul Superior Greco-Catolic Beiuș, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
41. Munteanu, Sophia/Sophie/, d.n.: 01.01.1894, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, d.î.: 1916, d.abs.: 1919, st.univ.: Secția de Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
42. Nemes, Leontina, conf.: ort., d.n.: 10.11.1897, l.n.: Războieni Cetate, cmt.: Turda-Arieș, t.: József/Iosif, oct.: mic proprietar, st.ant.: Gimnaziul Superior Reformat Cluj, an.st.: 1915/16 sem. 1, sem. 2, 1916/17 sem. 1, sem. 2, 1917/18 sem. 1, sem. 2, 1918/19 sem. 1, sem. 2, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Limbi și Istorie Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj; obs.: bursă pentru pregătire pedagogică;
43. Nica, Elena, d.n.: 13.09.1862, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, oct.: negustor, an.st.: 1884-1888, Școala de Arte și Meserii din cadrul Muzeului de Artă Industrială din Viena; obs.: specializare la München;
44. Olariu, Delia, conf.: ort., d.n.: 16.03.1881, l.n.: Sibiu, cmt.: Sibiu, d.î.: 1905, d.abs.: 1907, st.univ.: Secția de Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
45. Oltean, Clotilde/Klotilde, conf.: gr.-cat., d.n.: 16.01.1879, Szolnok (Ungaria), t.: înalt oficial la telegraf, d.î.: 23.09.1904, d.abs.: 1907, st.univ.: Secția Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
46. Olteanu, Maria, an.st.: 1915/16 aud. extraordin., 1916/17, 1917/18, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
47. Orczan, Maria, conf.: gr.-cat., d.n.: 16.03.1889, l.n.: Zalău, cmt.: Sălaj, st.ant.: Gimnaziul de Stat Zalău, an.st.: 1910/11, 1911/12, 1912/13, 1913/14, 1914/15, d.abs.: 13 dec. 1915, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
48. Orovan, Valeria, an.st.: 1917/18 aud. extraordin., st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
49. Pap, Livia, an.st.: 1911/12 aud. extraordin., 1912/13, 1913/14, 1914/15, 1915/16, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
50. Pârvulescu, Maria G., d.n.: 03.01.1870, l.n.: Satu-Lung, cmt.: Brașov, d.î.: 1900, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
51. Petrișor, Sylvia, d.n.: 18.10.1882, l.n.: Hațeg, d.î.: 1911, d.abs.: 1912, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea Paris;
52. Petrovici, Elisabeth (Elisabeta), d.n.: 18.08.1876, l.n.: Apoldu de Sus, cmt.: Sibiu, d.î.: 1901, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
53. Polioka, Margit (?), conf.: gr.-cat. (lb. maghiară), d.n.: 24.01.1897, l.n.: Scăiuș, cmt.: Caraș-Severin, st.ant.: Școala Superioară de Fete *Mariannum* Cluj, an.st.: 1916/17 sem. 1, sem. 2, 1917/18 sem. 1, sem. 2, 1918/19 sem. 1, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Limbi și Istorie, Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj; obs.: Bursă „Baron Rudits Jozsef”;

54. Pop-Băsești Elena (căsătorită Hossu), d.n.: 26.11.1862, l.n.: Băsești, cmt: Sălaj, t.: Gheorghe Pop de Băsești, oc.t.: avocat (om politic), d.î.: 1873, Colegiul „Santa Maria” din Budapesta; obs.: a urmat și cursuri de lingvistică, muzică și economie practică;
55. Popovici/Popovic/, Onoria, conf.: ort., d.n.: 03.06.1872, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, d.î.: 1895, d.abs.: 1896, st.univ.: Secția de Solo (vocal), Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
56. Popovici/Popovits/, Helene, d.n.: 21.05.1867, Brașov, cmt.: Brașov, d.î.: 09.09.1885, d.abs.: 1887, st.univ.: Secția Canto, Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
57. Román, Maria, an.st.: 1907/08 sem. 2 aud. extraord., st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
58. Roșca, Letiția, conf.: ort., d.n.: 31.07.1876, Sibiu, cmt.: Sibiu, t.: consilier juridic, d.î.: 16.09.1900, d.abs.: 1901, st.univ.: Academia de Muzică și Artă Teatrală Viena;
59. Roșiu, Georgina, d.n.: 15.01.1892, Budapest (Ungaria), st.ant.: Gimnaziul la Budapesta, an.st.: 1911/12 aud. extraordinar, 1912/13, d.î.: 14.11.1913, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta, 1913/1914 la Universitatea din Berna, 1913/1914 la Universitatea din Budapesta;
60. Seni, Laura, conf.: gr.-cat., d.n.: 19.12.1886, l.n.: Monor, cmt.: Bistrița-Năsăud, t.: Ignác/Ignațiu, oc.t.: învățător, st.ant.: Gimnaziu Superior Fundațional Năsăud, an.st.: 1907/08 sem. 1, sem. 2, 1908/09 sem. 1, sem. 2, st.univ.: Facultatea de Medicină a Universității Regale Maghiare Budapesta, 1909/10, 1910/11, 1911/12, Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea „Ferencz Jozsef”, Doctorat în medicină la 26.10.1912, obs.: Bursă grănicerească Năsăud;
61. Simon, Helena, an.st.: 1902/03 sem. 2, 1903/04, 1904/05, 1905/06, 1906/07, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie a Universității Regale Maghiare Budapesta;
62. Simon, Katalinosz, conf.: gr.-cat., d.n.: 20.01.1899, l.n.: Bistra, cmt.: Turda-Arieș, st.ant.: Gimnaziul de Stat Turda, an.st.: 1918/19 sem. 2, st.univ.: Facultatea de Drept de la Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
63. Sinceleanu, Victoria, conf.: ort., d.n.: 13.08.1877, l.n.: Cugir, cmt.: Hunedoara, d.î.: 1895, d.abs.: 1897, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie, Universitatea București;
64. Steiner, Flora (Hora, numele de fată), conf.: ort., d.n.: 17.10.1810, l.n.: Coșdeni, cmt.: Bihor, d.î.: 1839, d.abs.: 21.06.1839, st.univ.: Școala de Moașe, Universitatea Viena;
65. Stetiu, Sylvia, conf.: gr.-cat., v.: 21 ani, l.n.: Gherla, cmt.: Solnoc, d.î.: 1906, st.univ.: Facultatea de Filosofie, Universitatea din Viena; obs.: a studiat și la Universitatea din Cluj;
66. Susan, Maria, an.st.: 1917/18 sem. 1 aud. extraord., st.univ.: Facultatea Medicină a Universității Regale Maghiare Budapesta;
67. Susara, Valentina, d.n.: 14.05.1880, l.n.: Orăștie, cmt.: Hunedoara, d.î.: 1903, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea București;
68. Teculescu, Ilona, an.st.: 1917/18, st.univ.: Facultatea de Litere și Filosofie a Universității Regale Maghiare Budapesta;
69. Tipu, Maria, conf.: ort., l.n.: Voila, cmt.: Făgăraș, d.î.: 1905, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea București;
70. Titieni, Ilona, conf.: gr.-cat., d.n.: 20.07.1884, l.n.: Monor, cmt.: Bistrița-Năsăud, t.: Izidor, oc.t.: director de școală, st.ant.: Gimnaziu Superior Romano-Catolic Cluj, an.st.: 1903/04 sem. 1, sem. 2, 1904/905 sem. 1, sem. 2, 1905/906 sem. 1, sem. 2, st.univ.: Facultatea de Matematică și Științe Naturale de la Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
71. Turtureanu, Elisa, d.n.: 24.06.1869, l.n.: Gherla, cmt.: Solnoc-Dăbâca, d.î.: 1903, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea București;
72. Varju, Anna Aurora Hajnalka, an.st.: 1914/15, 1915/16, 1916/17, st.univ.: Facultatea de Litere a Universității Regale Maghiare Budapesta;
73. Velter, Eleonora, conf.: ev., d.n.: 08.07.1865, l.n.: Brașov, cmt.: Brașov, d.î.: 1901, st.univ.: Facultatea de Medicină, Universitatea București;

74. Verzár, Katalin (?), an.st.: 1911/12, 1914/15, st.univ.: Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Regală Maghiară din Budapesta;
75. Victor, Zsofia, an.st.: 1917/18, st.univ.: Facultatea de Litere a Universității Regale Maghiare Budapesta;
76. Voda, Ilona, conf.: gr.-cat., d.n.: 11.05.1898, l.n.: Cluj, cmt.: Cojocna, t.: János/ Ioan, oc.t.: avocat, st.ant.: Gimnaziul Superior Unitarian Cluj, an.st.: 1916/17 sem. 1 aud. extraord., 1917/18 sem. 1, 1918/19 sem. 1, sem. 2, st.univ.: Facultatea de Medicină de la Universitatea „Ferencz Jozsef” Cluj;
77. Vulcu, Felicia, l.n.: Seliște, cmt.: Sibiu, d.î.: 1913, d.abs.: 1914, st.univ.: Secția de Clavecin/Pian, Academia de Muzică Weimar;
78. Zaphiry Elena, d.n.: 1862, l.n.: Szerencs (Ungaria), an.st.: 1875-1879, st.univ.: Academia de Muzică din Budapesta; a fost eleva compozitorului Fr. Liszt.